

Narod — dan na dan napada, in sicer ostudno napada boljševike — zmerja jih z zločinci itd. — tedaj je dolžnost delavskega lista, da to primerno ožigosa. Nelepo in prečudno je: na eni strani napadati boljševike za samoodločanje narodov, pionirje tega gesla v dejanjih — na drugi strani pa vpiti: ali ste za deklaracijo ali ne.

Deklaracija nesvobodnega naroda mora hoteti samoodločbo — naša jugoslovanska hoče združiti v samostojno skupino Slovence, Hrvatice in Srbe — za enkrat one v Avstriji, na Ogrskem in Hercegovini...

Boljševiki so napisali na prapor svojih dejanj: samoodločbo narodov celega sveta... In »Narod« ter z njimi podobni nacionalisti blate — boljševike!!

Mi slutimo zakaj. Boljševiki hočejo diktatorstvo delavstva in kmetstva, z njo potrebni socialni prevrat. Boljševiki so delavci — »Slovenski Narod« pa pišejo ljudje, ki so buržoaziji in nacionalisti. Ob marčevskih dneh leta 1917 je bilo na Ruskem jasno videti: dve sili, dve moči sta bojevali za vladavo v državi: buržoazija in demokracija. Po strmo glavljenju carizma so delavci hoteli osemurni delavnik. Ko so ga dosegli — prišli so z zahtevo po večjih plačah. Vneli so se hudi boji. Podjetniki so bili proti večjim plačam. Od marca do julija se je brezno med buržoazijo in delavstvom razširilo in poglabilo. Boljševiki so razglasili geslo:

»Sem z vladno demokracijo — proč s koalicijskimi vladami! Vso moč sovjetom!« Prišel je Kerenski — z njim upor Kornilov — zveza med buržoazijo in demokracijo se je pretrgala. Železničarji in delavci industrije, so sklenili splošen upor. V petersburškem sovjetu je bil za predsednika mesto menjševika Čeridzeja izvoljen boljševik Trockij. Kmali so boljševiki zavladali... Naj li pride za buržoazija svoboda od — proletarcev?! — Pisanje »Slov. Naroda« nam odgovarja: Ne!

Politični pregled.

Manifest avstrijske nemške socialne demokracije. Nemška stranka je izdala oklic, v katerem naglašajo potrebo organizacije preskrbe. Izjava naglašajo, da so centralne države izjavljale, da so pripravljene skleniti mir, češ, da se vojnejele v obrambo svojih dežel. Prišla je ruska revolucija, ki je premagala vse ovire in ne zahteva zase ničesar in se nadeja, da bo mir z Rusijo pripomogel k splošnemu miru. Sedaj so pa pri mirovnih pogajanjih v Brestu Litovskem nastale težkoče, ki prete, da mir onemogočijo, ker se naše vlade ne sporazumejo z rusko demokracijo vlado. Rusija ne le, da ne zahteva nič od nas, marveč še izjavlja, da odstopi zasedene dežele, če ljudsko glasovanje odloči za ločitev od Rusije. Rusija je zahtevala, da o tem glasuje ljudstvo sploh, ne samo plemstvo, delavci in kmetje naj odločijo o tem, ker je to pravi glas naroda, in samostojno naj odločujejo, ne ob navzočnosti ruske ali centralne oborožene sile ali drugačnih oblasti. Centralne države zahtevajo, da odloči plemstvo in gospoda, ker se nadeja, da se ta izreče zanje, in če se ne zgodi tako, se mora vojna proti Rusiji nadaljevati. Vladajoči krogi Avstro-Ogrske bi morali vedeti, kako misli delavno ljudstvo o podaljšanju vojne v take namene. Če pride vendar do tega, naj prevzamejo sami odgovornost za žrtve in trpljenje, ki jih povzroči vojna ljudstvu in nevarnosti, ki prete. Zato pozivljajo oklice delavstvo, da izrečno dvigne svoj glas za čimprejšnji konec vojne, za mir brez očitnih in skrivnih osvojevanj, za mir na podlagi nepoplačene samoodločbe narodov!

Iz Ogrske zbornice. Ogrski državni zbor je predvčerajšnjem zopet pričel svoje delovanje. V prvi seji je poslanec Bella interpeliral zaradi avstrijskih napadov na ogrsko armado. Ministrski predsednik dr. Wekerle je odgovoril, da vojaškega vprašanja ni morebiti zaradi tega sprejel v svoj program, da bi mogel poriniti v stran volilno reformo; povdarja, da je vlada prevzela obveznost, da izvede volilno reformo. Dr. Wekerle je izjavil, da mu je pač znano, da se z avstrijske strani deluje proti samostojni ogrski armadi, vendar pa interpelantu lahko pove, da med nasprotniki samostojne ogrske armade ni tudi vnani minister. Vnani minister — izjavi Wekerle — si je svest svojih dolžnosti, a ogrska država bo svoje koristi najbolj varovala, če samostojnost ogrske armade ne le sprejme v svoj program, ampak če tudi vztraja na izvršitvi tega programa, za katerim stoji ves ogrski narod. Zbornica je vzela ministrov odgovor v znanje.

Srbsko odposlanstvo pri Wilsonu. Švicarski listi poročajo iz Njujorka: V Washington je prispelo posebno srbsko odposlanstvo pod vodstvom srbskega poslanika v Parizu dr. Vesnića. Na kolodvoru je bil slovesno sprejel srbsko odposlanstvo Lansing. Poslanika Vesnića je bil sprejel Wilson v navzočnosti Lansingovi. Vesnić je bil izročil Wilsonu pismo srbskega prestolonaslednika Aleksandra. Nato je imel Vesnić daljši nagovor, v katerem se je za-

hvalil ameriški vladi v imenu srbskega naroda. Wilson je odgovoril s kratkim govorom in dejal, da je bila Amerika od vsega začetka popolnoma odkritosrčno na strani Srbije. Zastavil bo svojo avtoriteto, da zagotovi malim narodom svobodni razvoj. Srbija in Belgija — je dejal Wilson — zavzemata v svojih mislih prvo mesto in vse bom storil, da dobista vsako moralno in materialno podporo. Nato so se vršila posvetovanja o vseh vojaških in političnih vprašanjih. Po obisku pri Wilsonu je obiskalo srbsko odposlanstvo senat. Senat sprejme odposlanstvo na prvi prihodnji javni seji. Poslanik Vesnić bo govoril na tej seji.

Rumunski poslanik iz zapora izpuščen. Petrogradska agentura javlja: Ljudski komisar Trockij je bil odredil aretacijo rumunskega poslanika v Petrogradu, Diamandi, in poslaniškega osebja. Povod aretacije so bila sovražna dejanja proti ruski armadi na rumunski fronti. V skladu s posvetovanjem članov diplomatskega zbora je ameriški poslanik Francis obiskal ljudskega komisarja Ljennina, kateri je izjavil, da se bodo ljudski komisarji o zadevi posvetovali. Ob štirih zjutraj je Ljennin ukazal, naj se rumunski poslanik izpusti iz zapora.

Stališče ruske vlade. Boljševiški poslanik v Stockholmu, Worovski, je izjavil nekemu sodniku »Socialdemokraten« sledeče: Pogajanja v Brestu Litovskem stoji in padejo z naravnimi pogoji, predlaganimi od revolucionarne vlade: nobenih aneksij, svobodno samoodločevanje narodov v osvojenem ozemlju, odpoklicanje okupacijskih čet. Ruska vlada mora neomajno vztrajati pri teh pogojih, ker drugače izgubi zaupanje pri ljudstvu. Na vprašanje, kaj bi se zgodilo, če bi se mirovna pogajanja izjalovila, in če bi Rusija zopet pričela vojno, je odgovoril Worovski: Tudi to je lahko mogoče; vendar upamo vsi, da ne pride tako daleč. Če nastopi na ustavodajnem zboru kompaktna večina proti mirovnemu delu in načrtom za bodočnost sedanje vlade, tedaj bo morala ta seveda odstopiti. Toda če pride le do slučajnega izbruha trenutnega razpoloženja pod pritiskom meščanskih strank, tedaj se vlada prav gotovo ne umakne.

Oblast sovjetov. Francoski listi poročajo iz Petrograda: Ljudski komisarji dovoljujejo lokalnim delavskim in vojaškim sovjetom pooblastila za ureditev vseh gospodarskih in finančnih zadev. Sovjeti so priznani kot samostojne oblasti. Dovoljenje imajo, da rekvirirajo, da zaplenijo in prepovedujejo časopise in da razpuščajo shode.

Ruske čete zapuste Armenijo. »Daily News« poročajo iz Petrograda: Ljudski komisarji so ruski delegaciji v Brestu Litovskem sporočili, da Rusija priznava Armencem pravico samoodločevanja in da bo vsled tega umaknila svoje čete iz armenskega zasedenega ozemlja.

Konferenca o vojnih ciljih. Pariška konferenca o vojnih ciljih entente se sestane konec januarja v Parizu. Udeležili se je bodo ministri predsedniki vseh ententnih držav. Pred konferenco bo objavila še Italija svoje vojne cilje.

Vojni cilji Turčije. »Journal« poroča iz Petrograda: Glavna načela, ki jih je predložila turška delegacija v Brestu Litovskem, so sledeča: 1. Meje ostanejo iste kakor so bile pred vojno. 2. V prvih dveh letih po mirovnem sklepu skleneta obe stranki pogodbo o trgovinski plovbi in konzularnih zadevah. 3. Vojne škode zasebnikov se povrnejo. 4. Teritorialna varnost in svobodni razvoj Perzije se zagotovita na podlagi popolne neodvisnosti. 5. Se pred končano vojno se dovoli ruskim ladjam svoboden prevoz skozi Dardanele in Bospor. 6. Čete obeh držav se mobilizirajo le tedaj, kadar gre za obrambno vojno. 7. V teku šestih do sedmih tednov po sklepu posebnega miru odpokliče Rusija svoje čete čez mejo. Rusija demobilizira svojo armado in ogrsko vojsko brodovje.

Afera Caillaux. Iz Pariza se brzojavno poročajo: Caillaux je ostal tudi v trenutku aretacije popolnoma hladnokrvn, dočim so njegovi prijatelji proti aretaciji odločno protestirali. Caillauxa so odvedli v celico za navadne hudočelce. Socialistično časopisje je rezervirano ter spominja na Dreyfusovo afero, v kateri so v železnih kovčkih najdeni dokumenti ravno tako igrali veliko vlogo. Mogoče je, da se afera konča z državljansko vojno. Celo rojalistični listi priznavajo, da je Clemenceau povzročil eno najnevarnejših afer tekom svetovne vojne. Nikdar ni načelnik vlade prevzel bolj tragične odgovornosti.

Ameriške vojne priprave. Reuterjev urad poroča iz Washingtona: V skladu želje vojnega departementa je predsednik vojaškega odseka v senatu, Chamberlain, predložil senatu osnovo zakona glede vojaške registracije vseh moških oseb, ki so od 6. junija 1917 dovršile 21. leto. Ta odredba ima namen, da se izvrši zahteva najvišjega maršala, naj se, dokler traja vojna, uvrsti vsako leto 500.000 mož v armado.

Agitirajte za „Naprej“! Pošiljajte ga vojakom!

Dnevne beležke.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske od 6. do 12. januarja: Novorojencev 18, umrlo je 36 oseb, med njimi 18 domačinov in 18 tujcev. Na jetiki je umrlo 5 oseb, med njimi 4 tujci, vsled mrtvoda 2 oseb. Infekcijskih bolezni ni bilo.

Za Krekov spomenik izkazuje 8. izkaz 25.231 79 K dolej je skupaj denarja 58.101 15 K.

Idrija za deklaracijo. Gerentstvo je o deklaraciji z dne 30. maja 1917 sklepalo že pri seji dne 25. novembra preteklega leta ter se soglasno pridružio izjavam drugih občin glede deklaracije. Komur so znane razmere in zgodovina nekega podobnega svoječasnega sklepa gerentstva, ve, zakaj ni bil sklep razglašen po listih. Tako piše »Slovenec« z dne 12. januarja št. 10. Kakšno so bile te razmere, dopisnik ne pove. Po našem mnenju je tako: drži se tega, kar imaš. Najprvo gerentstvo, potem še le država. Kako bo sodilo delavstvo o deklarantih, ki hočejo svojo državo, ne privoščijo pa delavstvu že sedaj ne, kar mu gre, je drugo vprašanje.

Draginjska doklada rudarjev v Idriji. Poslanec Gostinčar je interveniral za doklade onim, ki so prišli iz vojne pa so jim bile doklade odtegnjene, nakar so dobili tudi to delavci izplačane draginjske doklade, piše »Slovenec« v št. 10. Prizadeti pa trdijo, da so doklade izposlovali s dokazi in lastnoročnimi podpismi, poslani na rud. ravnatelstvo, da se jim krivico godi, in potem so dobili, kar jim je bilo odvzeto. Ravno isto so izjavili tudi nekateri rudniški uslužbenci, ki so imeli zadevo draginjskih doklad v rokah. Kdo torej govori resnico? Prizadeti in rud. uslužbenci ali »Slovenec«?

O vojnih ujetnikih na Ruskem. Razširjajo se vesti, da se omogoči našim ujetnikom v domovino hitreje vrnitev s tem, da se zloži večji znesek za potnino. Te vesti so popolnoma brez podlage in se razširjajo najbrže z namenom, da se izdavi ljudem denar. Proti razširjevalcem takih vesti bo uvedlo vojno ministrstvo kazensko postopanje.

Denarne pošiljke za vojne ujetnike na Ruskem. V časopisu razširjena vest, da se ne more več pošiljati denarja našim ujetnikom na Ruskem, je netočna in se zanaša le na denarne pošiljke za mednarodnimi nakaznicami. O. delek »E« skupnega osrednjega proizvodnega urada za vojne ujetnike Dunaj I., Graben 17, sprejema še vedno denar za naše ujetnike na Ruskem in ga redno odpošilja.

Novi predpisi za prodajo tobačnih izdelkov. Kakor se z Dunaja poroča, izda finančno ministrstvo v kratkem nove predpise za prodajo tobačnih izdelkov v trafikah, da odpomore neprestanim pritožbam o neenakem postopanju trafikantov nasproti kupovalcem.

Milijonska goljufija v Mariboru. Trgovska agentura J. Sackel & komp. v Mariboru je prejela od tovarne Schöller v Ternitzu in od nekaterih drugih industrijskih podjetij naročila za nakup živil. Trdka Schöller sama je dala agenturi čez milijon kron predačila. Kompanjon mariborske agenture, Engelhart, se je peljal v Zagreb, kjer je simuliral blaznost. Posrečilo pa se je, nati v neki kaseti njegove mačhe skrit znesek 636.000 kron. Oba imetnika agenture so zaprli. Trdka, ki je bila ustanovljena lansko leto je prišla v konkurz.

Pasivna rezistenca pri postni hranilnici. Z Dunaja se poroča, da pasivna rezistenca uslužbenk postne hranilnice se v nezmanjšnem obsegu traja dalje, ker vodstvo dosedaj ni ustreglo zahtevam uradništva.

Podgriž liter petroleja — 32 kron! V Zagrebu je bila obsjena neka ženska na 14 dni zapora in 50 kron globe, ker je bila prodala podgriž liter petroleja za 32 kron. Večjega odeduštva še skoraj ni mogoče doprnesti!

Odmeve moke. Z Dunaja poročajo, da bodo v kratkem skrhili odmero moke po vseh avstrijskih deželah enako kot na Dunaju. Lepi časi se nam še obetajo.

30 gramov masti na teden za osebo. Urad za ljudsko prehrano na Dunaju je odredil, da se sme za vsako osebo na teden porabiti samo 30 gramov masti. To bi bilo na leto samo 1 in pol kg na osebo. To določilo velja za vse avstrijske dežele.

Cena krompirja se ne zviša. Splošno je razširjeno mnenje, da namerava urad za prehrano spomladi zvišati cene krompirja. To se pa ne zgodi.

Vojna.

Dunaj, 17. januarja. (Kor. ur.) Uradno se razglša: Med Brento in Monte Pertica se je omeil sovražnik po večerajšnjih brezuspešnih napadih na artiljerijsko delovanje. V bojih dne 14. in 15. januarja smo ujeli 12 častnikov in 300 mož. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 17. januarja. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Na zapadnem bojišču ni bilo posebnega bojnega delovanja. V nekaterih odsekih fronte boji izvidnih oddelkov. Severno od Paschendale in ob Scarpi smo ujeli nekoliko Angležev. Na ruski fronti nič novega. Na italijanskem bojišču je položaj neizpremenjen. — Ludendorff.

Aprovizacija.

Razdelitev nasoljenega prašičjega mesa. Mestna aprovizacija ljubljanska je dobila večjo množino nasoljenega prašičjega mesa, ki je importirano. Meso je po 16 kron in s špehom. Meso se oddaja v soboto dne 19. t. m.: za gostilničarje zjutraj od 7. ure naprej in za privatne stranke popoldne od 1. do 5. Izmed privatnih strank imajo predvsem one prednost, ki so dobile svoj čas pri mestni aprovizaciji nakazila (številke) za peršutnike. Meso se razdeljuje v aprovizacnem skladišču na Poljanski cesti št. 15.

Oddaja govejega mesa na rumene izkaznice C št. 1401 do 2200 bo v soboto 19. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je ta le red: od pol 2. do 2 št. 1401 do 1600, od 2. do pol 3 št. 1601 do 1800, od pol 3. do 3. št. 1801 do 2000, od 3. do pol 4 št. 2001 do 2200. 1 oseba dobi četrt kg, 2 os. bi pol kg, 3 in 4 osebe tričetrt kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1 in četrt kg, več oseb 1 in pol kg. Kilogram stane 2 K.

Zadnje vesti.

Stavka.

Dunaj, 17. januarja. Število stavkajočih se je zvišalo danes na več kot 100.000. Danes popoldne se je vršilo posvetovanje delavskih voditeljev. Organizirano delavstvo tudi danes ni prirejalo demonstracij. Stavka je postala popoldne skoraj splošna. Delavstvo je mirno. Socialistični poslanci in voditelji so podpirali strazo glede vzdrževanja javnega reda. Le malo oseb je bilo aretiranih. Popoldne je korakala množica demonstrantov pred parlament. Policija je množico polagoma porinila v stranske ulice.

Dunaj, 17. januarja. V parlamentu je minister notranjih zadev izjavil, da se bo z delavci najbrže kmalu dosegel sporazumljenje. Popoldne se je vršilo posvetovanje med ministrskim predsednikom, resortnimi ministri in voditelji delavstva. Upati je, da bo stavka kmalu končana. Iz Ogrske in iz Nemčije dospejo večje množine moke, tako da bodo vsaj delavci, zaposleni pri težkem delu, dobivali dosedanjoracijo.

Dunaj, 17. januarja. Stavka delavcev se je razširila tudi na Stajersko. Na Stajerskem počivajo vsi municijski obratni.

Dunaj, 17. januarja. Stavka v Nižji Avstriji in zlasti na Dunaju dobiva vedno večje dimenzije. V okraju Favoriten počivajo skoraj vsi obratni. Delavci se zbirajo v Arbeiterheimu, kjer se posvetojujejo. V Ottakringu stavkajo v vseh obratih, isto skoraj v vseh drugih okrajih. Na Landstrasse je prišlo do večje demonstracije. V Dreherjevi dvorani je bil sinoči delavski shod, katerega se je udeležilo čez 10.000 oseb. Po shodu je velika demonstracija, vsled česar je bil ustavljen promet cestne železnice. Tudi v okraju Favoriten so bile sinoči demonstracije. V nekaterih izložbah so bile pobite šipe. V skladu tega so trgovine v celem okraju zaprle. Množica demonstrantov je dospela do dvorne opere, kjer se je množica polagoma razkropila.

Dunaj, 17. januarja. V Wiener-Neustadt se je vršilo včeraj veliko zborovanje zaupnikov, na katerem je zastopnik urada za ljudsko prehrano polkovnik Wallerstorfer poročal o stanju preskrbe z moko. Govorniki so naglašali, da preskrba z moko ne igra glavne vloge. Večjo važnost polaga delavstvo na mirovna pogajanja v Brestu Litovskem in na splošen mir. Zborovalci so sklenili, skrbeti za to, da se javni mir ne bo kalil. Delo popolnem počiva tako v Wiener-Neustadtu, kakor v celem okraju, tudi v Mödlingu in v dolini Triesting.

Znižanje izmere moke za vso Avstrijo.

Dunaj 17. januarja. Minister Höfer bo sprel jutri skupno odposlanstvo delavcev in industriancev ter mu podal točno pojasnilo o stanju prehrane. Poročal bo tudi o korakih ki so se storili v ta namen, da se dobi izdatna pomoč iz Nemčije in Ogrske. Iz Ogrske vsaj že v lanskem 1 tu zapadle množine moke, katerih Ogrska kljub svoji obveznosti še ni izročila. Naredba ministrstva za ljudsko prehrano določa, da se enakovredno zniža izmera moke v vsi Avstriji za polovico; izmera kruha pa ostane neizpremenjena. Obenem se zniža kmetiskim pridelovalcem tedenska izmera žita od 2100 gramov na 1575 gramov.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani.

MOJZES ALI DARVIN?

SOLSKO VPRAŠANJE

SPISAL DR. A. DODEL

CENA 70 VINARJEV

DOBI SE V ZALOŽBI „NAPREJA“

::: V LJUBLJANI :::

Delniška glavica
K 10.000.000.

Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

V LJUBLJANI.

Poslovnica c. kr. avstrijske razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. v Ljubljani) in Celju.

Rezervni fondi okroglo
K 1.500.000.

Kupuje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, financira
erarične dobave in dovoljuje
aprovizacijske kredite